

QUADRÁNS

A martinkertvárosi, szirmai, görömbölyi és kistokaji
római katolikus egyházközségek hírlevele

2012. ősz

III. évfolyam 3. szám

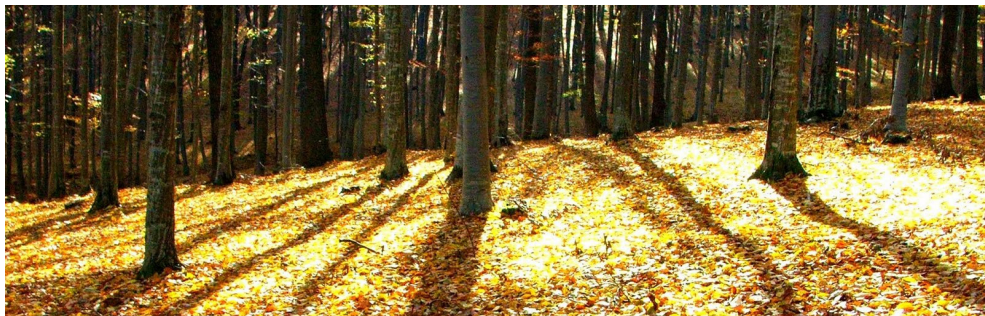
„Bárki szentté teheti azt a munkát,
amit az élet ad neki.” (Paulo Cuelho)

II. János Pál pápa Laborem Exercens Enciklikájából

Az embernek uralma alá kell hajtania a földet és uralkodnia kell rajta, mivel Isten képmása, személy, azaz lélekkel rendelkező alany, aki alkalmas arra, hogy előrelátóan és értelmesen cselekedjék; képes rá, hogy önálló elhatározásokat hozzon és arra törekedjék, hogy tökéletesítse önmagát. Az ember tehát mint személy a *munka alanya*; mint személy dolgozik és hajtja végre a munka folyamatához tartozó különböző tevékenységeket, melyeknek - eltekintve objektív értéküktől - arra kell szolgálniuk, hogy kibontakoztassa emberi mivoltát és betöltsse hivatását, ami őt ember voltából következően mint személyt megilleti. (...) Krisztus, jóllehet Isten volt, mindenben hasonlóvá vált hozzánk, s életének nagyobbik részét a munkának szentelte és gyalupad mellett dolgozott. Ez a tény önmagában a „munka Evangéliuma”, amely nagyon világosan megmutatja, hogy az alap, amelyen a munka értékét és jelentőségét mérni kell, nem magának a munkának milyensége, hanem a személy, aki dolgozik. (...) a munka értékének elsődleges alapja maga az ember, aki alanya a munkának. (...) : jóllehet igaz, hogy az ember a munkára született és erre kapott meghívást, mégis „a munka szolgálja az embert és nem az ember a munkát”. Végelemzésben ugyanis *a munka célja*, bármilyen munkáé, amit az ember végez – legyen szó a legszolgáibb munkáról, vagy a közvélemény szerint legegységesebb, sőt a társadalom legalsó rétegéhez tartozó tevékenységről – mindig maga az ember marad.

Gerard van Honthorst:
A Szentcsalád az ácsműhelyben

Akár a Biblia teremtéstörténetéhez, akár az evolúciós elmélethez fordulunk is, az emberi lét alapjainál ott találjuk a munkavégzést. "A föld átkozott lesz miattad. Fáradással szerzed meg rajta táplálékodat életed minden napján". „Arcod veritékével eszed kenyeredet, amíg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél” – mondja az első. „Az eszközhasználat emelt ki minket az állatvilágból” – mondja a másik.

Eszköz használata – egy cél eléréséért. Alapképlet ez máig. A cél kezdetben pusztán a túlélés, az életben maradás, ám ez is tervezést igényelt. Ma pattintott kő helyett eszköz a számítógép vagy az űrteleszkóp.

Mihez is eszköz? Az ember jóllakottságához vagy a tiltott gyümölcs, a mindentudás birtoklásához? Hogy mi mozgat, visz, hajt előre munkavégzésünkben sokcélú lehet. A biológusok szerint fajfenntartás, létfenntartás mozgatja a világot. De létezik ennél magasabb rendű cél is.

Legáltalánosabb cél valóban a megélhetés, de van akit inkább a hagyománykövetés, mást a presztízs, a társadalmi elismerés iránti vágy; a pénz birtoklása; dicsőség; mások feletti hatalom elérése; pusztán a munka öröme, vagy éppen valami emberi léten túlmutató cél: nyomot hagyni az embereknek vagy Isten dicsőítése hajt.

Mit érdemes, mit kell megőriznünk elődeink örökéből? Az életnek struktúráját, keretét, ritmust, értelmet ad az alázattal végzett munka. A munkához való viszonyunk egyaránt lehet örökölt vagy tanult mintakövetés. Gyerekkori játékaink jelentős része a felnőttek, a nagyok munkavégzésének utánzása. És ezen keresztül észrevétlenül tanulunk meg nagynak, felnőttnek lenni. És ez az örökség vagy tanulás meghatározza azt is, mit várunk az elődeimtől, mit adunk az utódainknak: halat vagy a halászás tudományát.

Madách Imre Az ember tragédiája c. örökérvényű drámájában Ádám mondja az űrben: „...nem látok célt, nem érzek akadályt.” Ez a súlytalan állapot lehet az emberi létben az önként vagy kényszerűségből megélt keretvesztés, tétlen – tanulás, munka nélküli – élet. Veszélyes, romboló állapot. Sajnos mindennapjainkban gyakran találkozhatunk ezzel. Az inaktív életszakaszokban, élethelyzetekben (munkanélküliség, nyugdíj, leszázalékolás) is a huzamos tétlen lét ártalmait ellen megvédhet az akár öncélúnak, feleslegesnek tűnő tanulás, a hobbi, az önkéntes munka és a karitatív szolgálat is.

És szóljunk még a közösségiségről. Talán néhányunknak gyerekkorból még ismert a kalákázás, az összefogás, az ingyen, közösen, mindössze viszonzásért végzett munka. A szűkösebb idők ma is létrehozhatnak újra ilyen közösségi szerveződéseket.

Végül talán ma is segít nekünk a méltán oly sokat idézett gondolat, amire Ádám jut a madáchi színműben:

„A cél voltaképp mi is?

A cél, megszüntette a dicső csatának,

A cél halál, az élet küzdelem,

S az ember célja e küzdelem maga.”

Nyilas Sándor: Földművelők

Gyuricza Judit: A hősök is dolgoznak

„Horoguvék isten és vetevé őt az munkás világ belé” – így szól első összefüggő magyar nyelvemlékünk, a Halotti beszéd 1200 körüli magyar nyelven. A történet mindenki számára ismerős, a bűnbeesés után jött a kiűzetés, és az első emberpárnak, köztük is a férfinak, Ádámnak a munkás világ jutott osztályrészül. Tehát a mózesi könyvekben és az első fennmaradt magyar szövegben is megjelenik a munka mint büntetés gondolata.

Így van ez az antik irodalomban is, hiszen a görögök Sziszüphosza a fárasztó, hiábavaló, fölösleges ámde örök életre szóló munka szimbóluma lett. A történet kevésbé ismert, noha a XX. századi elidegenedett ember egyik alapmítoszaként tartják számon.

Sziszüphosz bűnt követett el Zeusz ellen, ezért büntetésből egy sziklához vezették és utasították, hogy a hatalmas sziklát gurítsa fel egy dombra, majd a másik oldalon gurítsa le. Azonban mikor Sziszüphosz már majdnem felért a domb csúcsára, ereje elfogyott és a szikla visszazuhant eredeti helyére. És ez a folyamat állandóan ismétlődik: Sziszüphoszt arra ítélték, hogy örök időkre hiábavaló erőfeszítéseket tegyen, mivel minden erejét összeszedve, verejtékezve görgeti fel a súlyos követ a hegyre, ám mielőtt a csúcsra érne, a kő mindig visszagurul.

Tiziano: Sziszüphosz

A munka tehát büntetés – mondják ezek az alkotások.

A munka emberségünk lényege, erőnk, alkotóképességünk bizonyítéka – mondják mások. Héraklész tizenkét elvégzett munkája emberfeletti lényének igazolása, a görög Odüsszeusz saját kezével ácsolja össze menekülése eszközét, a tutajt, felesége, Pénelopé saját kezével sző, a mi Kőműves Kelemenünk a legnagyobb áldozatra, felesége feláldozására is hajlandó a munka, a várépítés sikeréért. „Alkotni születünk erre a földre, nemcsak megélni szép napokat” – hangzik fel a XX. századi Kőműves Kelemenek ars poéticája első rockoperánkban.

A munka alkotás, önkifejezés – vallják legtöbben, főleg azok, akik megtalálták a számukra ideális tevékenységet. Daiadalosz és Ikarosz teremteni, repülni vágyik, újat keresnek, kísérleteznek. Ők a feltalálók, a kreatív munka ősei. Jókai Mór Berend Ivánja, a Fekete gyémántok hőse ennek a kísérletező embernek a romantikusan felnagyított alakja. Iván bányamérnök, geológus, kísérletező fizikus és vegyész, mindemellett nappalai nagy részét a föld alatt, gyakran egyszerű bányászként tölti. A szellemi és a fizikai munka egyesül az alakjában a romantikus férfihős kötelező kellékeivel.

Mit gondolunk mi a munkáról általában és mit a saját munkánkról? Büntetés, alkotás, önkifejezés, kényszer, robot, szükséges rossz vagy elérendő cél? Ha a munkánkhoz való viszonyunkat értelmezzük, tulajdonképpen az élethez való viszonyunkat is minősítjük. Így tesz Voltaire Candide nevű jámbor főhőse, aki keresve a bölcsességet és az ideális életet végigjárja a világot, s a mű végén egy öreg török kertésztől hallja meg az igazságot: „a munka pedig jó arra, hogy messze tartson tőlünk három nagy bajt: az unalmat, a bűnt és a szükségét”.

Bármennyire egyszerű és didaktikus is ez a megfogalmazás, ha a mai viszonyainkra gondolunk, az egyszerűség mögötti igazságtartalmat lehetetlen nem észrevennünk.

Jeles napjaink

Egyházközségek Juniálisa

2012. június 23.

Idén ismételten megrendeztük egyházközségeink közös Juniálisát. Az időjárás kegyesebb volt hozzánk, mint az előző években. Jó hangulatú, vidám, beszélgetésekkel és nevetésekkel teli nap volt az ideje is, amely lehetőséget adott a családoknak is az együttlétre, de elérte igazi célját is: közelebb kerültünk egymáshoz mi, Krisztusban testvérek. A gyerekeket

a kézműves és hittanos sátorban érdekes, játékos feladatok várták. Az idén debütáló „Egy perc és nyersz!” ügyességi játék viszont nem csak a gyerekeket, hanem a szülőket is képességeik kipróbálására ösztönözte. Nagy sikert aratott a Miskolcra szóró műveltségi totó is, amelyből kiderült, hogy mennyire ismerjük városunkat. A hagyományos sportverseny mellett ismét volt sütemény- és borverseny. A fiatalok néptáncbemutatóját mindenki lelkesen nézte, a táncházra viszont már kevesebb energia jutott. Idén is nagy népszerűségnek örvendett a lovashemutató, és a kicsik mellett bizony a felnőttek is szívesen ültek fel a lovak hátára. Az esti szentmise után a tábortűz mellett ismét szólt a nóta.

Szentkúti zarándoklat

2012. szeptember 9.

Egyházközségeink három busszal vettek részt a hagyományos Szentkúti Kisboldogasszony Búcsún. A zarándoklatot Tóth István plébános vezette. Az előző évhez hasonlóan a keresztalját a bejáratnál személyesen a kegyhely igazgatója, Kálmán Peregrin ferences atya fogadta, aki visszatérő ismerősként köszöntött minket. A délelőtti katekézist „Az egyház a mai világban” címmel Kránitz Mihály teológiai tanár tartotta.

Tizenegy órától kezdődött az ünnepi szentmise, amelyet Márfi Gyula veszprémi érsek mutatott be: az irodalomból vett példákat arra, hogy amikor a nem katolikus vallású hívek is Édesanyának nevezik, tisztelik a Boldogságos Szűzanyát, Máriát. Felemelő látvány volt a szentmise utáni körmenet, melynek élén a Kisboldogasszony búcsúra hagyományosan felvirágozott keresztelőkkel, lobogókkal, Mária szobrokkal, népviseletbe öltözött csoportok és a paposság után hatalmas hívő tömeg követte az eucharishtiában jelen lévő Krisztust.

Ismét folytatódnak a hónap negyedik vasárnapján szokásos „Egyházközségi délután” sorozatai martinkertvárosi plébánia hittantermében. Október 28-án délután 4 órától Dr. Vereckei Csaba Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőrfőkapitány tart előadást „Büntető törvénykönyv vagy Tízparancsolat” címmel. November 18-án (!) pedig Regős Zsolt karnagy beszél arról, hogy „Milyen zenét szeret az Isten?”